

Határozatok Tára

C-465/11. sz. ügy

Forposta SA

és

ABC Direct Contact sp. z o.o.

kontra

Poczta Polska SA

(a Krajowa Izba Odwoławcza [Lengyelország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„2004/18/EK irányelv — 45. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés, d) pont — 2004/17/EK irányelv — 53. cikk, (3) bekezdés és 54. cikk, (4) bekezdés — Közbeszerzés — A postai szolgáltatások ágazata — A közbeszerzési eljárásból történő kizárás szempontjai — Súlyos szakmai kötelelesség — A közérdek védelme — A tisztességes verseny fenntartása”

Összefoglaló – A Bíróság ítélete (harmadik tanács), 2012. december 13.

1. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések — A Bírósághoz fordulás — Az EUMSZ 267. cikk értelmében vett nemzeti bíróság — Fogalom — Igazságszolgáltatási jellegű határozatot hozni hivatott, előzetes döntéshozatalt kezdeményező szervezet — Krajowa Izba Odwoławcza (Lengyelország nemzeti fellebbviteli tanácsa) — Bennfoglaltság*

(EUMSZ 267. cikk)

2. *Jogszabályok közelítése — Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásai — 2004/18 irányelv — Szerződések odaítélése — A közbeszerzési eljárásban való részvételt kizáró okok — Súlyos szakmai kötelelesség — Fogalom — Értelmezés — A gazdasági szereplőnek betudható körülmény fennállására alapított fogalmat meghatározó nemzeti szabályozás — Kizártság — A gazdasági szereplő kifogásolt magatartása ajánlatkérő szerv általi, esetről esetre történő értékelésének szükségessége*

(2004/18 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 45. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés, d) pont)

3. *Jogszabályok közelítése — Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásai — 2004/18 irányelv — Szerződések odaítélése — A közbeszerzési eljárásban való részvételt kizáró okok — Az okok irányelv 45. cikke (2) bekezdésében szereplő felsorolásának kimerítő jellege — A tagállamok más kizáró okok meghatározására vonatkozó lehetősége — Feltételek*

(2004/18 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 45. cikk, (2) bekezdés)

4. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések — Értelmezés — Az értelmező ítéletek időbeli hatálya — Visszaható hatály — Korlátok — Jogbiztonság — A Bíróság mérlegelési jogköre*

(EUMSZ 267. cikk)

5. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések — Értelmezés — Az értelmező ítéletek időbeli hatálya — Visszaható hatály — A Bíróság általi korlátozás — Feltételek — Az ítéletből eredő pénzügyi következmények jelentősége az érintett tagállam számára — Nem döntő szempont*

(EUMSZ 267. cikk)

1. Annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság bizonyos tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szervezet jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, a szervezet jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy a szervezet független-e.

E tekintetben a Krajowa Izba Odwoławcza mint a közbeszerzések jogáról szóló lengyel törvénnyel létrehozott olyan szerv, amely kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a gazdasági szereplők és az ajánlatkérők között keletkezett jogviták elsőfokú elbírálására, az e törvény rendelkezései szerinti hatásköreinek gyakorlása során az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságnak minősül. Annak, hogy e szerv egyéb rendelkezések alapján adott esetben tanácsadási jellegű feladatokat is ellát, e tekintetben nincs következménye.

(vö. 17., 18. pont)

2. Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdése első albekezdésének d) pontját akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely akként rendelkezik, hogy a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési szerződés odaítélése iránt folyamatban lévő eljárásból történő automatikus kizárását eredményező súlyos szakmai köteleességszegés áll fenn akkor, ha az ajánlatkérő olyan körülmények miatt, amelyekért e gazdasági szereplő felelős, elállt az e gazdasági szereplővel korábban kötött közbeszerzési szerződéstől, vagy felmondta azt, illetve visszalépett attól, amennyiben a szerződéstől való elállásra vagy annak felmondására, illetve az attól való visszalépésre a folyamatban lévő eljárás megindítását megelőző hároméves időszakon belül került sor, és a korábbi közbeszerzési szerződés nem teljesített részének értéke e szerződés értékének legalább 5%-át teszi ki.

Ugyanis a „súlyos köteleességszegés” fogalmát akként kell érteni, hogy az rendes körülmények között a szóban forgó gazdasági szereplő olyan magatartására utal, amelynek kapcsán a gazdasági szereplőt szándékosság vagy bizonyos fokú gondatlanság terheli. Így a szerződés vagy annak egy része hibás, pontatlan vagy hiányos teljesítése adott esetben bizonyíthatja a szóban forgó gazdasági szereplő korlátozott szakmai felkészültségét, viszont nem automatikusan egyenértékű a súlyos köteleességszegéssel. Ezenkívül a súlyos köteleességszegés fennállásának megállapításához főszabály szerint szükséges, hogy az érintett gazdasági szereplő magatartásával kapcsolatban konkrét és egyedi mérlegelést folytassanak le. E tekintetben a „súlyos köteleességszegés” fogalma nem helyettesíthető az olyan „körülmények” fogalmával, amelyekért a szóban forgó gazdasági szereplő „felelős”.

Következésképpen meg kell állapítani, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mely nem szorítkozik a 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdése első albekezdésének d) pontja általános alkalmazási kereteinek meghatározására, hanem e tekintetben kötelező feltételeket és bizonyos körülmények fennállása esetén automatikusan alkalmazandó következményeket ír elő az ajánlatkérőkkel szemben, anélkül hogy az ajánlatkérőnek lehetőséget biztosítana arra, hogy esetről esetre mérlegelje az említett gazdasági

szereplő által a korábbi közbeszerzési szerződés teljesítése keretében tanúsított, állítólag felróható magatartás súlyosságát, ezáltal túllépi azt a mérlegelési mozgásteret, amely a tagállamokat ezen irányelv 45. cikke (2) bekezdésének második albekezdése alapján megilleti annak kapcsán, hogy az uniós jog tiszteletben tartásával meghatározzák az ugyanezen (2) bekezdés első albekezdésének d) pontjában szabályozott kizárási ok alkalmazási feltételeit.

(vö. 30., 31., 33–36. pont és a rendelkező rész 1. pontja)

3. A közbeszerzési tárgyú uniós jogi elvek és szabályok nem igazolják, hogy egy nemzeti szabályozás a közérdek és az ajánlatkérő jogos érdekének védelme, valamint a gazdasági szereplők közötti tisztességes verseny fenntartása címén előírja az ajánlatkérővel szemben, hogy a gazdasági szereplőt súlyos szakmai köteleességszegés miatt automatikusan, az érintett gazdasági szereplő magatartásának konkrét és egyedi mérlegelése nélkül zárja ki a közbeszerzési szerződés odaítélése iránti eljárásból.

Ugyanis az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/18 irányelv 45. cikkének (2) bekezdése kimerítő jelleggel sorolja fel azokat az okokat, amelyek igazolhatják, hogy valamely gazdasági szereplőt a szakmai tevékenységéhez kapcsolódó objektív körülményeken alapuló okok alapján kizárjanak a közbeszerzési eljárásban történő részvételből, következésképpen pedig e rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy a tagállamok a benne foglalt felsorolást más, a szakmai tevékenységgel kapcsolatos szempontokon alapuló kizáró okokkal egészítsék ki.

Az érintett kizárási ok csak akkor tekinthető adott esetben elfogadhatónak a közbeszerzési tárgyú uniós jogi elvek vagy egyéb szabályok alapján, ha az nem a gazdasági szereplő szakmai tevékenységéhez kapcsolódik, következésképpen pedig nem vonatkozik rá ez a kimerítő felsorolás.

(vö. 38., 39., 41. pont és a rendelkező rész 2. pontja)

4. A Bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján ráruházott hatáskör alapján csak kivételesen, az uniós jogrendhez szorosan hozzátartozó jogbiztonság általános elvének alkalmazása útján korlátozhatja bármely érdekelt azon lehetőségét, hogy a jóhiszeműen létrejött jogviszonyok vitatása céljából a Bíróság által értelmezett rendelkezésre hivatkozzék. Konkrétabban a Bíróság ezt a megoldást csak világosan meghatározott körülmények között alkalmazza, abban az esetben, amikor az érvényes és hatályos szabályozás alapján jóhiszeműen létrejött jogviszonyok magas száma miatt súlyos gazdasági következmények felmerülésének kockázata áll fenn, és úgy tűnik, hogy a magánszemélyeket és a nemzeti hatóságokat az uniós rendelkezések hatályát illető objektív és jelentős bizonytalanság az uniós jognak meg nem felelő magatartásra indította, és e bizonytalansághoz esetleg maguknak a tagállamoknak vagy az Európai Bizottságnak a magatartása is hozzájárult.

(vö. 44., 45. pont)

5. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 47. pont)